

Actueel inzicht in de kansen voor circulaire mobiliteits-hulpmiddelen

Voor wie is deze factsheet?

Zorginkopers van hulpmiddelen bij zorgkantoren, inkoopexperts en beleidsmedewerkers bij zorginstellingen, en productspecialisten bij depothouders die circulair werken willen verankeren in onderlinge overeenkomsten of regionale samenwerkingen.

Aanleiding

Ongeveer 250.000 inwoners van Nederland zijn dagelijks afhankelijk van een mobiliteitshulpmiddel dat na verloop van tijd slijt; een rolstoel gaat gemiddeld 5 tot 7 jaar mee.

De rolstoelindustrie staat op een kantelpunt: sommige merken zijn deels modulair, maar de productie blijft sterk afhankelijk van primaire grondstoffen. Zorgaanbieders en depothouders verlengen de levensduur van hulpmiddelen waar mogelijk, maar circulaire innovatie via ontwerpkeuzes en gerecyclede onderdelen blijft daarbij achter. Teruggewonnen materialen worden selectief ingezet en restmateriaal wordt vooral gebruikt voor reparaties binnen de eigen catalogus.

Dit houdt de kosten op lange termijn structureel hoog en vertraagt de vernieuwing die nodig is voor een betaalbaar en toekomstbestendig aanbod van kwalitatieve onderdelen.

Aanpak

Via een reeks ketentafels zijn leveranciers, producenten, depothouders, een auditor en drie zorgverzekeraars met elkaar in gesprek gegaan over de toekomst van circulaire mobiliteitshulpmiddelen. De uitkomsten zijn teruggekoppeld aan de deelnemende partijen en waar mogelijk verwerkt in het eindresultaat.

Draagvlak

De uitkomsten zijn teruggekoppeld aan de deelnemende partijen en waar mogelijk verwerkt in het eindresultaat. Aan de reeks namen leveranciers, producenten, depothouders, een auditor en drie zorgverzekeraars deel.

Mate van overeenstemming

Over de definitie van circulariteit bestaan in de keten verschillende inzichten; die vraagt nog verdere concretisering.

Wel is er brede bereidheid om te werken aan een keteninrichting die leidt tot:

- meer hoogwaardig hergebruik;
- meer inzet van gerecyclede materiaalstromen;
- een betaalbaar aanbod van onderdelen.

Doel

Doorbraakrichtingen verkennen voor productinnovatie en het wegnemen van systeembarrrières in de keten.

Resultaat

Deze ketentafel heeft twee concrete resultaten opgeleverd.

1. Probleemanalyse van de huidige situatie

Een probleemanalyse van de bestaande situatie, teruggekoppeld via de verslaglegging, die ten grondslag ligt aan de transitie naar hoger hergebruik van mobiliteitshulpmiddelen.

De kern daarvan is dat toekomstige depothouders beter passen bij de rol van dienstverlener van mobiliteit dan bij de huidige rol van primaire aanbieder en leverancier van een productgroep.

2. Actualisatie van auditmonitoring

Een betrokken zorgverzekeraar heeft aangekondigd het monitoringsprotocol voor auditrondes te actualiseren, met als doel explicieter het gesprek te voeren over hoe depothouders productonderdelen afschrijven tijdens het afkeurproces.

Belangrijkste inzichten

Een doorbraak vraagt een gelijktijdige stap van alle ketenpartijen

Producenten moeten meer rekening houden met compatibiliteit en met de capaciteit om producten te demonteren.

Depothouders verschuiven van sturen op hoge herverstreking naar het traceren van kritieke componenten.

Zorgkantoren wegen de onderhouds- en afschrijfcyclus zwaarder mee in periodieke audits en scherpen de interpretatie van veiligheidsstandaarden tijdens het afkeurproces aan.

LCA-studies en internationale standaarden versnellen de transitie

Het uitwisselen en onderbouwen van groene claims, en transparantie over LCA-data in de keten, vormen belangrijke uitgangspunten voor samenwerking en afspraken tussen zorgkantoren, producenten en depothouders.

Het uitwerken van Product Category Rules (PCR) en Environmental Product Declarations (EPD) staat hoog op de agenda binnen de branche voor mobiliteitshulpmiddelen.

Vervolg

Een circulair demontageplan en afkeurproces, aangestuurd via afspraken tussen zorgkantoren en depothouders, wordt gezien als een kansrijke doorbraakrichting voor verdere uitwerking. Een ontwerprijstvraag kan hieraan bijdragen. Tegelijkertijd zijn er nog enkele belangrijke aandachtspunten:

- Er is nog geen overeenstemming over een directe prikkel in de keten die alle partijen haalbaar, zinvol en effectief vinden.
- Er ontbreekt een regievoerende partij die dit vraagstuk proactief en met continuïteit verder kan brengen.

Kengetallen

Procesperiode: Q3 2025 en Q4 2025

Betrokken partijen: 14 organisaties, 14 deelnemers

Documentdatum: 8 september 2026

Deze resultaten zijn mede mogelijk gemaakt door subsidie van het Ministerie van VWS voor de Green Deal Duurzame Zorg 3.0.

Meer informatie op www.nvz-ziekenhuizen.nl/onderwerpen/duurzaamheid/project-circulair